

Innhold

Forord	5
Del 1	
FRA NETTVERKSRIKE TIL MONARKISK STAT	11
Kapittel 1	
Innledning	13
Opptakten	13
Historiografien	16
Opplegget	20
Kapittel 2	
Rikssamling	25
Norðveg blir Norge	25
Skattlandene	27
Den monarkiske staten	36
Del 2	
SKATTLANDET ISLAND	41
Kapittel 3	
Fristaten blir kongelig skattland	43
De nye kildene	43
Hva skjedde 1262-1264, og hvorfor?	45
Kapittel 4	
Loven og landet	51
Den monarkiske staten erstatter godeveldet	51
Arvemonarkiet	55

Lovgivningsmyndigheten	56
Beskatningsretten	61
Straffemyndigheten	63
Norsk-islandsk lovfellesskap eller union?	65

Kapittel 5

Tronskiftene 1299–1533, tronfølgeordning og tronfølgepraksis	69
Konungstekja	69
Islandingenes kongehyllinger	71
Håkon V Magnusson	73
Magnus Eriksson	77
Håkon VI Magnusson	81
Fra Olav IV til Christoffer av Bayern	83
Mellom 1448 og 1533	84
Oppsummering	92

Kapittel 6

Herredømmets fiskale aspekt fram til 1319	95
--	-----------

Kapittel 7

Herredømmets fiskale aspekt etter 1319	101
Inntekter på handelen, lisenser og toll	102
Hirdstjøre og finansforvaltning	105
Kongens avkastning av Island	107
Kongsmennenes utbytte	109

Kapittel 8

Det kongelige straffemonopolet	111
Drapsprosessen	111
Innføringen av den norske drapsprosessen på Island	114
Islandsk praksis	116
Vargtid	122

Kapittel 9

Oppsummering 125

Del 3

DE ANDRE SKATTLANDENE 129

Kapittel 10

Land og kilder 131

Orknøyene 131

Kongedømmet Man og Suderøyene 134

Hjaltland, Færøyene og Grønland 136

Jemtland 137

Kapittel 11

Øyenes konge 141

Orknøyene 141

Grønland og Færøyene 143

Hjaltland og Jemtland 145

Kapittel 12

Kongens lover 147

Når ble lovøkene innført? 147

Lagmann, lagting og rettsorden 149

Ble kongen hyllet i disse skattlandene? 151

Kapittel 13

Skatten og landet 153

Fra tributt til skatt 153

Kongens inntekter av Orknøyene 156

Orknøykommunen 163

Hjaltland 166

Jemtland 171

Færøyene og Grønland 174

Del 4

MONARKISK STAT OG NORRØNT SAMVELDE 179

Kapittel 14

Statsdannelse og skattland 181

Det kongelige herredømmet som prinsipp 182

Loven 184

Finansene 184

Kongens refsende myndighet 186

Landskommunen 186

Ekskurs

ERKEBISKOPENS OVERSJØISKE RIKE 189

Kapittel 15

Nidarosprovinsen 191

Kapittel 16

Grunnlaget for erkebiskopens myndighet 195

De islandske bispedømmene 195

Bispedømmet på Orknøyene 197

Sodor, Kirkjubøur og Gardar 201

Færøyene 202

Kapittel 17

Den indre krets ca.1230-1370 203

Biskopene på Island, Færøyene og Grønland 203

 Bispeutnevnelser til Hólar, Skálholt, Kirkjubøur og Gardar c.1230-1370 204

Nidarosnettverket 207

Kapittel 18

Mot slutten 211

Island og Orknøyene, reformarbeidet sluttføres 211

Gjenoppbyggingen 212

Referanser 219

Register 231